

Representantforslag 9 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Bård Vegar Solhjell

Dokument 8:9 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Bård Vegar Solhjell om midlertidig bevæpning av politiet

Til Stortinget

Bakgrunn

I november 2014 gav Justis- og beredskapsdepartementet tillatelse til midlertidig bevæpning av politiet. Vedtaket ble gjort etter en trusselvurdering fra Politiets sikkerhetstjeneste (PST), som beskrev en skjerpet trussel mot uniformerte tjenestemenn og beslutningstakere innen forsvars- og utenriksspørsmål fra ISIL-sympatisører i Norge med et stort voldspotensial. På bakgrunn av trusselvurderingen anbefalte Politidirektoratet en midlertidig bevæpning av politiet. Denne har senere blitt forlenget i flere perioder. I februar 2015 ble våpeninstruksen for politiet endret. Politidirektoratet kan, etter samtykke fra Justis- og beredskapsdepartementet, beslutte at polititjenestemenn for en periode på inntil tre måneder skal bære pistol i daglig tjeneste, og forlenge denne bevæpningen med åtte uker av gangen.

Den midlertidige bevæpningen har i oktober 2015 snart vart i ett år. Det er bred enighet blant partiene på Stortinget om at det skal finnes en tilgang til midlertidig bevæpning av politiet i spesielt kritiske situasjoner, noe også forslagsstillerne støtter.

Samtidig er det også bred enighet på Stortinget mot en generell bevæpning av politiet. Det ble senest synlig i mai 2015, ved behandlingen av representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn og André N. Skjelstad om generell bevæpning av politiet (Dokument 8:34 S (2014–2015)). Stortinget ba da regjeringen opprettholde dagens praksis med et ubevæpnet politi.

Den midlertidige bevæpningen er basert på en sikkerhetsvurdering Stortinget ikke fullt ut kjenner, og på faglige råd. Den er imidlertid også et viktig politisk spørsmål. Forslagsstillerne mener det er reist så godt begrunnede innvendinger mot ulike sider av den midlertidige bevæpningen at det må behandles i Stortinget som en sak.

Er midlertidig bevæpning rett tiltak? Forskere fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har gått igjennom 76 planlagte og utførte angrep de siste 14 årene. Studien konkluderer med at bevæpning i beste fall kan begrense – men neppe forhindre – terrorangrep. Forskerne sier også at det er punkt- og objektsikring – og ikke væpnet politi i seg selv – som i stor grad har forhindret terrorangrep i Vesten de siste 10–15 årene. Bevæpnet politi vil uansett ofte ikke rekke å nå frem og reagere raskt nok. Forslagsstillerne legger til grunn at en ikke kan vite om bevæpning faktisk beskytter tjenestemenn så vel som offentligheten mot mulige terrorangrep. Man ser også at gjeldende våpenpraksis fører til feil og farlige situasjoner i politiet. Forslagsstillerne ser det som svært viktig at det nå blir en åpen debatt om hvorvidt bevæpning er det riktige tiltaket en bør treffe for å imøtegå det økte trusselnivået.

Er trening, gjennomføring og oppfølging god nok? Etter våpeninstruksen bærer politiet skyteklare våpen, det vil si våpen som er ladd og klare til bruk. I løpet av de siste månedene er det blitt kjent at det har gått av flere vådeskudd, blant annet under trening, i perioden med midlertidig bevæpning. Det er også blitt avdekket av Politiforum at det er fullt mulig å løsne skudd mens pistolen er i hylsteret. Ulike miljøer har stilt seg kritisk til praksisen med å bære skyteklare våpen, og setter spørsmålsteget ved om politiet generelt har god nok og riktig trening til å bære disse. Det viser seg også at flere av vådeskuddene som

Beriktiget

har gått av, gjorde det før justis- og beredskapsministeren redegjorde for Stortinget 2. juni 2015.

Hvilken varighet kan den midlertidige bevæpningen få? Forslagsstillerne har tillit til PSTs trusselvurdering, men vil likevel påpeke at selv om bevæpningen av politiet er midlertidig, trenger terrortrusselen ikke være midlertidig. Trusselen fra ISIL vil neppe gå over med det første. Den er generell, lite spesifikk og lite målbar, og samfunnet kan måtte leve med den i mange år framover. Det er ikke klarhet i hvor lenge den vil vare, eller hva som kan være alternativer til bevæpning som risikobegrensende tiltak.

Forslagsstillerne frykter at midlertidigheten vil skli over i bevæpning av mer permanent karakter. Det må ikke forstås som en påstand om at regjeringen snikinnfører en generell bevæpning, men som en frykt for at man gradvis sklir inn i en mer permanent situasjon på grunn av en langvarig terrortrussel.

Forslaget er ikke ment for å endre dagens praksis med at Justis- og beredskapsdepartementet kan gi adgang til midlertidig bevæpning. Det tar derimot sikte

på å sikre at en midlertidig situasjon ikke kan bli varig, uten en behandling i Stortinget.

Forslag

På dette grunnlag fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen innføre en begrensning på varigheten av midlertidig bevæpning. En tillatelse til midlertidig bevæpning av politiet kan ikke overstige 1 – ett – år uten et vedtak i Stortinget. Stortinget ber regjeringen gjøre endringer i våpeninstruks for politiet i tråd med dette.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at politiet har relevant og nok trening, at vådeskudd eller andre episoder følges opp og rapporteres og at nødvendige tilpasninger i våpeninstruksen gjøres for å unngå slike episoder.

13. oktober 2015